

2, 11. समान° ÇĀṆK. Çr. 6, 9, 11. 16, 4, 5. स्व° M. 11, 162. PAÑĀT. 190, 21. कैस° 76, 8. प्राणजन्मभिन्नजातीयाः — कन्याः KATHĀS. 23, 48. एवंजातीयिन वसनेन *derartig* LĪTĪ. 2, 6, 2. GOBH. 2, 1, 20. तथा° R. 2, 15, 13 (hier unverbunden). एवंगुण° MBH. 13, 1567. दुःख° Sch. zu KAP. 1, 2. प्रत्यन्तादि° 104. पटु° *ziemlich geschickt* P. 5, 3, 69. Sch. DAÇAK. 182, ult. संनि-कर्षजन्यजातीयत्व Sch. zu KAP. 1, 93. — Vgl. विजातीय.

जातीयक adj. f. आ *dass.*: एवंजातीयकाः श्रुतयः *derartige* ÇĀṆK. in WIND. SANCARA 124.

जातीरस (जाती + रस) n. Myrrhe RĪĠĀN. im ÇKDr.

जातु adv. 1) *überhaupt, je*: यस्यान्ता डङ्कृता जावासं R.V. 10, 27, 11. न वदन् जातु (oxyt.) नानृतं वदेत् *nicht, wenn er überhaupt redet, nicht rede er unwahres* ÇAT. Br. 2, 2, 2, 20. को जातु परभावां हि नारीं व्याली-मिव स्थिताम् । वासयेत्स्वगृहे MBH. 5, 7071. किं तेन जातु जातेन — यः *was ist überhaupt an einem Sohne gelegen, der* PAÑĀT. 1, 32. Nach einem am Anf. des Satzes stehenden जातु behält das verb. fin. seinen Ton P. 3, 1, 47. जातु भोक्ष्यसे Sch. Mit dem praes. einen Tadel ausdrückend P. 3, 3, 142. जातु तत्रभवान्वृषलं याजयति *sollte er je?* Sch. Vop. 25, 8. mit dem potent. nach नावकल्पयामि u. s. w. P. 3, 3, 147. जातु तत्रभवान्वृषलं याजयेन्नावकल्पयामि (न मर्षयामि) Sch. Vop. 25, 13. जातु विगर्हणे MED. avj. 24. ÇĀBDAR. im ÇKDr. — 2) *möglicher Weise, vielleicht*: ज्ञानीयात्स वृद्धे जातु तां पुरीम् KATHĀS. 25, 24. तत्र जायेत कनकपुरी सा जातु चित् 26, 5. एवं यथा स हास्यत्वं गतः प्रव्रजकस्तथा । व्याजप्रयोगस्यासिद्धिा वयं गच्छेम जातु चित् ॥ 15, 54. अपि जातु तथा तस्माद्देवारात्रशतैरपि । यदहं मानुषो योनिं प्रगालः प्राप्नुयो पुनः ॥ *könnte es vielleicht geschehen, dass* MBH. 12, 6739. जातु = संभावितार्थ ÇĀBDAR. im ÇKDr. — 3) *eines Tages, einst* AK. 3, 5, 4. H. 1533. MED. सर्पस्तां जातु दृष्टवान् KATHĀS. 6, 89. 1, 63. 13, 59. 13, 32. RĪĠĀ-TAR. 1, 294. 2, 17. 3, 16. 4, 361. 639. 5, 48. 6, 42. जातु चित् *dass.* 4, 219. 6, 268. — 4) *n* जातु *überhaupt nicht, durchaus nicht, auf keinen Fall, niemals*: न वै जातु युष्माकमिमं कश्चिद्ब्रह्मार्थं जेता ÇAT. Br. 14, 6, 8, 1. 12. न स जातु चिरं जीवेत् MBH. 1, 4047. एनसा न तु संयोगं प्राप्स्यसे जातु BENF. Chr. 38, 15. नैतस्सालन्यथा भवेत् 30, 6. न जातु कामः कामानामुपभोगेन शाम्यति M. 2, 94. 3, 229. 4, 63. 8, 380. 9, 41. 99. 100. 119. HĪD. 2, 20. 4, 44. R. 2, 48, 21. 75. 2. 3, 44, 21. 4, 9, 57. 5, 25, 5. SUÇR. 2, 412, 21. VID. 233. MAURAP. 30. BHĪG. P. 1, 10, 80. DAÇAK. in BENF. Chr. 182, 15. SĪH. D. 39, 3. अमङ्गुरो ऽयं संयोगः सुकृतेर्जातु दृश्यते *niemals sich lösend* RĪĠĀ-TAR. 5, 4. Mit folg. चिद् MBH. 1, 4603. नाचार्यः कामवान् शिष्यैर्द्रोणो युध्येत जातु चित् 5, 4899. कल्याणं प्रतिपत्स्यामि विपरीतं न जातु चित् 1, 1936. संविदेषा प्रयत्नेन विस्मर्तव्या न जातु चित् RĪĠĀ-TAR. 3, 208. नाहं मृषा जातु वदे कदाचित् MBH. 13, 1031. Vielleicht ein unkenntlich gewordener Casus von einem nom. act. जातु (von जन्), etwa mit der Bed. *wenn es geschieht, erfolgt*; vgl. den Gebrauch von जनुषा u. जनुस् 6.

जातुक die Pflanze, welche die *Asa foetida* liefert; unter den Gemüsen SUÇR. 1, 221, 11; vgl. AINSLIE I, 21. n. *Asa foetida* (vgl. जतुक) ÇĀBDAR. im ÇKDr.

जातुधान m. = यातुधान ein Rakshas RAMĀN. zu AK. 1, 1, 4, 56. ÇKDr.

जातुर्ष (von जतु) adj. f. ई *aus Lack, Gummi gemacht, damit bestrichen* P. 4, 3, 138. मणि GOBH. 3, 8, 6. समिधः — आतसीर्जातुषीश्चैव त्रापुसीर्मा-

III. Theil.

षलीस्तथा ÇĀNTĪNALPA 21. आभरणं PAÑĀT. 1, 120. गृह्, वेष्मन् (vgl. ज-तुगृह्) MBH. 1, 151. 2247. 2251. 5644. klebrig SUÇR. 1, 101, 12. 13.

जातु nach SĪJ. zu R.V. 1, 103, 3 = अशनि Donnerkeil.

जातुर्कार्पा 1) m. (von जातुर्कार्पा?) N. pr. eines alten Lehrers गागा गर्गादि zu P. 4, 1, 105. MBH. 2, 109. नवमे द्वापरे विज्ञारष्टाविंशे पुराभवत् । वेद-व्यासस्तथा जज्ञे जातुर्कार्पापुरःसरः ॥ HARIV. 2364. COLERA. Misc. Ess. I, 144 (जातु°). BHĪG. P. 6, 15, 18. = अग्निवेश्य 9, 2, 21. Bein. Çiva's ÇIV. Ist für जातुकार् (N. pr. eines der 18 Diener der Sonne) bei Vjāpi zu H. 103 viell. auch जातुर्कार्पा zu lesen? — 2) oxyt. adj. (f. ई) von जातुर्कार्पा गागा कएवादि zu P. 4, 2, 111.

जातुर्कार्प्य (patron. von जातुर्कार्पा) गागा गर्गादि zu P. 4, 1, 105. N. pr. verschiedener Lehrer und Grammatiker ÇAT. Br. 14, 5, 2, 21. 7, 2, 27. KĀTJ. Çr. 4, 1, 27. 20, 3, 17. 25, 7, 34. VS. PAÑT. 4, 122. 157. 5, 22. ÇĀṆK. Çr. 1, 2, 17. 3, 16, 14. 16, 29, 6. GRHJ. 4, 10. AIT. Ā. 5, 3, 8. BRAHMA-P. in Verz. d. Oxf. H. 18, b. VĀJU-P. ebend. 47, a. 53, b. Verfasser eines Gesetzbuches Ind. St. 1, 233. pl. PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 61.

जातुर्मर्मन् (Padap.: जातु Ros., जातु MÜLL. + म°) adj. nach SĪJ. entweder mit dem Donnerkeil bewaffnet oder die Wessn nährend: स जा-तुर्मर्मा अर्द्धधानं श्रेष्ठः पुरो विभिन्दन्मर्चद्दि दासीः ॥ V. 1, 103, 3. जातु könnte hier und im folg. comp. von जन् abgeleitet werden, mit der Bed. *Wessen, Ursprung*.

जातुश्चिर (जातु + स्थिर) adj. viell. *urkräftig*: जातुश्चिरस्य प्र वयः सहे-स्वतो या चकार्यं सेन्द्र विश्वास्युक्थ्यः ॥ V. 2, 23, 11.

जातेष्टि (जात + श्चि) f. *Opfer bei der Geburt eines Kindes* VEDĀNTAS. (Allah.) No. 7.

जातेर्दौ (जात + उत्तन्) m. ein junger Stier P. 5, 4, 77. Vop. 6, 41. AK. 2, 9, 61. H. 1288.

जात्यं (von जाति) adj. 1) am Ende eines comp. zu dem und dem Ge-
schlecht, Stande u. s. w. gehörig: निषाद° R. 2, 50, 18. मातु° MBH. 13:
2565. केन शम्बर वृत्तेन स्वजात्यानघितिष्ठसि 2167. 2178. PAÑĀT. 71, 11.
आत्मीय° 63, 24. — 2) zur Familie gehörig, verwandt ÇAT. Br. 1, 8, 3,
6. — 3) zu einem edlen Geschlecht gehörig, edel H. 503. = मुख्य u. s. w.
1439. कुशः RAGH. 17, 4. von Pferden TRĪK. 2, 8, 44. R. 2, 45, 14. — 4) *ächt*,
γνήσιος: सर्ववर्षेषु तुल्यासु पत्नीघ्नतयोनिषु । आनुलोम्येन संभूता जा-
त्या ज्ञेयास्त एव ते ॥ M. 10, 5. ब्राह्मणाः SUÇR. 2, 264, 10. मणि MBH. 5,
1090. 3862. सुवर्णा *ächt*, *reines Gold* R. 2, 9, 40. H. an. 3, 540. MED. r.
140. *ächt* heisst der wirkliche Svarita im Gegens. zu dem begleiten-
den, secundären (vgl. Einl. zu Nir. LXIII. LKV) R.V. PAÑT. 3, 4. एका-
पदे निपूर्वः सयवो जात्यः VS. PAÑT. 1, 111. MĀNṢUKI ÇIKSĀ 7, 5. Vgl. जा-
ति 6. — 5) *rechtwinklig* (von einem Dreieck) COLERA. Alg. 58. — 6)
schön, lieblich, = काल GĀTĀDH. im ÇKDr.

1. ज्ञान (von जन्) n. *Entstehung, Ursprung; Geburtsstätte*: को वेदं ज्ञान-
मेषाम् (महताम्) R.V. 5, 53, 1. देवानाम् 10, 72, 1. पुत्रो यज्ञानं पित्रोर्धोय-
ति 32, 3. त्रीणि ज्ञानां परि भूषत्यस्य 1, 95, 3. 37, 9. विम वै ते ज्ञानं यतो
जायसे AV. 7, 76, 5. ÇAT. Br. 3, 2, 2, 40.

2. ज्ञान (von जन्) m. patron. des Vṛça PAÑĀT. Br. 13, 3.

ज्ञानक (von जन्क) 1) m. patron. des Kratuvid AIT. Br. 7, 34. des
Ājasthūṇa BHJ. Ā. Up. 6, 3, 10 (aber gleich darauf wie im ÇAT. Br.